

На основу члана 150. став 3, члана 152. став 5, члана 153. став 4, члана 166. став 2. и чл. 167, 168. и 265. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11 и 93/12),

Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О СЕРТИФИКАЦИЈИ ВАЗДУХОПЛОВА НА КОЈЕ СЕ НЕ ПРИМЕЊУЈЕ ДЕО-21

Члан 1.

У Правилнику о сертификацији ваздухоплова на које се не примењује ДЕО-21 („Службени гласник РС”, број 69/11), у члану 1. став 1, после речи „и заштите животне средине”, тачка се замењује запетом и додају се речи: „изузев ултралакких ваздухоплова.“.

Члан 2.

У члану 2. додају се тач. 10) и 11), које гласе:

„10) Појам „*ELA1* ваздухоплов“ подразумева:

- авион чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 1.200 kg или мања који није класификован као сложени ваздухоплов на моторни погон;
- једрилица или моторна једрилица чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 1.200 kg или мања;
- балон са максималном предвиђеном количином гаса за подизање балона или топлим ваздухом запремине до 3.400 m³, за балоне на топли ваздух, 1.050 m³ за балоне на гас, 300 m³ за везане балоне;
- ваздушни брод намењен превозу до четири путника и максимално предвиђеном количином гаса за подизање балона, односно запремином тоглог вадзуха до 3.400 m³, за ваздушне бродове на топли ваздух, и 1.000 m³, за вадзушне бродове на гас.”;

11) Појам „*ELA2* ваздухоплов“ подразумева:

- авион чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 2.000 kg или мања, који није класификован као сложени ваздухоплов на моторни погон;
- једрилица или моторна једрилица чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 2.000 kg или мања;
- балон;
- ваздушни брод на топли ваздух;
- ваздушни брод на гас, без векторисаног потиска (изузев могућности обрнутог потиска), конвенционалне конструкције, чије команде немају серво погон;
- ваздухоплов коме је потврда о типу издата на основу *CS-VLR*.“.

Члан 3.

Прилог Правилника мења се и гласи:

1) У тачки 21А.14 став (б) мења се и гласи:

„Изузетно од става (а) ове тачке, као доказ о оспособљености сматра се и сагласност Директората, дата на предлог подносиоца захтева за примену поступака којима се утврђују посебна пројектна пракса, ресурси и редослед активности који су потребни за усклађивање са овим правилником, ако је ваздухопловни производ:

- 1) *ELA2* ваздухоплов;
- 2) мотор или елиса који су уграђени у *ELA2* ваздухоплов;
- 3) клипни мотор;
- 4) елиса фиксног или променљивог корака.“.

После става (б) додаје се став (ц) који гласи:

„(ц) Изузетно од става (а) ове тачке, као доказ о оспособљености сматра се и сагласност Директората на програм сертификације из тачке 21.А.20(б) овог правилника за:

- 1) *ELA1* ваздухоплов;
- 2) мотор или елису који су уграђени у *ELA1* ваздухоплов.“.

2) У тачки 21А.16А став 2. мења се и гласи:

„2. За ваздухоплове из Анекса II тач. (е), (ф), (г), (и) и (ј) Основне уредбе примењују се следећа правила о пловидбености:

Категорија ваздухоплова	Правила о пловидбености
авиони	<i>CS-VLA (Very Light Aeroplanes)</i> <i>CS-LSA (Light Sport Aeroplanes)</i> <i>CAP 482: BCAR Section S – Small Light Aeroplanes</i>
једрилице	<i>CS-22 (Sailplanes and Powered Sailplanes)</i>
хеликоптери	<i>CS-VLR (Very Light Rotorcraft)</i> <i>CAP 750: British Civil Airworthiness Requirements</i> <i>Section VLH – Very Light Helicopters</i>
жироплани	<i>CS-VLR (Very Light Rotorcraft)</i> <i>CAP 643: Section T – Light Gyroplanes</i>
балони	<i>CS-31HB Hot Air Balloons</i> <i>CS-31GB (Gas Balloons)</i>
ваздушни бродови	<i>CAP 471: BCAR Section Q</i>

беспилотне летелице чија оперативна маса не прелази 150 kg

E.Y01301–(EASA) Policy Statement – Airworthiness Certification of Unmanned Aircraft Systems (UAS)

После става 2. додаје се став 3, који гласи:

„За ваздухоплове из става 2. на које се примењују правила о пловидбености *CAP 482, CAP 750, CAP 643, CAP 471* и *E.Y01301* издаје се одговарајући документ којим се потврђује њихова усаглашеност са овим правилима.“.

3) Тачка 21А.20 мења се и гласи:

„(а) Подносилац захтева за издавање потврде о типу или ограничене потврде о типу мора да докаже усклађеност са важећим основама за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине.

(б) Подносилац захтева дужан је да Директорату достави програм сертификације којим је предвиђен начин на који се доказује усаглашеност са основама за сертификацију типа. Програм сертификације, по потреби, може да се мења у току сертификације.

(ц) Подносилац захтева дужан је да чува доказе о усаглашености са основама за сертификацију типа које су предвиђене програмом сертификације.

(д) Подносилац захтева даје изјаву да је доказао усаглашеност са основама за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине, у складу са програмом сертификације.

(е) Ако подносилац захтева има дозволу за обављање делатности организације за пројектовање, изјава из става (д) ове тачке даје се у складу са одредбама Одељка J, тачка 21А.21. Директорат издаје потврду о типу подносиоцу захтева који:

- докаже своју оспособљеност у складу са тачком 21А.14;
- поднесе изјаву из става (д) ове тачке;
- изјави да је спреман да испуни захтеве из тачке 21А.44;
- докаже да:

1) ваздухопловни производ испуњава важеће основе за сертификацију типа и захтеве за заштиту животне средине предвиђене тач. 21А.17 и 21А.18;

2) ако неки захтев за пловидбеност не може да испуни, исти ниво безбедности који се постиже применом тог захтева може да обезбеди на други начин;

3) ваздухопловни производ нема карактеристике које га чине небезбедним за намену за коју се тражи потврда о типу или ограничена потврда о типу;

(ф) за издавање потврде о типу ваздухоплова, мотор и елиса који су уграђени на ваздухоплов морају да имају потврду о типу која је издата у складу са овим правилником или потврду о типу коју је издала или признала *EASA*.“.

4) Тачка 21А.90 мења се и гласи:

„21А.90А Област примене

Овај одељак уређује поступак по коме се одобравају промене пројекта типа и потврде о типу и ближе одређују права и обавезе подносиоца захтева и имаоца одобрења.

Овај одељак предвиђа стандардну промену која није подложна одобравању у складу са овим одељком.

У смислу овог одељка потврда о типу обухвата и потврду о типу и ограничену потврду о типу.“.

5) После тачке 21А.90 додаје се нова тачка 21.А.90Б, која гласи:

„21.А.90Б Стандардна промена

(а) Стандардна промена је промена пројекта типа:

1) која се односи на:

- авионе чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 5.700 *kg* или мање;
- хеликоптере чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 3.175 *kg* или мање;

- *ELA1* или *ELA2* једрилице, моторне једрилице, балоне и ваздушне бродове;
2) која је у складу са основама за сертификацију типа које је издала *EASA* и која садржи прихватљиве методе, технике и праксе за спровођење и пратећа упутства за континуирану пловидбеност; и

3) која није у супротности са подацима имаоца потврде о типу.

(б) Тач. 21.А.91 - 21.А.109 не примењују се на стандардне промене.

(ц) Промена може да се класификује као стандардна ако је у складу са *FAA AC 43-13*.“.

6) Тачка 21.А.171 мења се и гласи:

„Овај одељак уређује поступак издавања потврде о пловидбености, изузев потврде о пловидбености ултралакких ваздухоплова.“.

7) Тачка 21.А.173 став (б) мења се и гласи:

„(б) потврде о пловидбености које се издају за ваздухоплове који се уписују у Евиденцију летилица.“.

8) Одељак К мења се и гласи:

„Одељак К
Делови и уређаји

21.А.307 Спремност делова и уређаја за уградњу

Део или уређај може да се угради у ваздухопловни производ који има потврду о типу ако:

(а) има уверење о спремности за употребу (*Form 1*) које потврђује да је део или уређај произведен у складу са одобреним пројектним подацима и обележен према Одељку *Q* Дела 21.

(б) је стандардни део,

(ц) за *ELA1* и *ELA2* ваздухоплов:

- 1) ако нема ограничен ресурс, ако није део примарне структуре, ако није део команди лета ваздухоплова;
 - 2) ако је произведен у складу са одговарајућим пројектом;
 - 3) ако је обележен према Одељку Q Дела21;
 - 4) ако је предвиђен за уградњу у одређен тип ваздухоплова;
 - 5) ако је власник ваздухоплова проверио да ли су испуњени услови од 1. до 4. и за то прихвата одговорност;
- На сва друга питања сходно се примењују одредбе Одељка К Дела-21.“.

9) Тачка 21.А.431 став (а) мења се и гласи:

„(а) Овим одељком уређује се поступак за одобравање пројекта поправки и ближе се одређују права и обавезе подносиоца захтева и имаоца одобрења и уводи појам стандардне поправки која није подложна одобравању у складу са овим одељком.“.

10) После тачке 21.А.431 додаје се тачка 21.А.431Б, која гласи:

„21.А.431Б Стандардна поправка

(а) Стандардна поправка је поправка:

1) која се односи на:

- авионе чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 5.700 kg или мање;

- хеликоптере чија је максимална маса на полетању (*МТОМ*) 3.175 kg или мање;

- *ELA1* или *ELA2* једрилице, моторне једрилице, балоне и ваздушне бродове;

2) која је у складу са основама за сертификацију типа које је издала *EASA* и која садржи прихватљиве методе, технике и праксе за спровођење, као и пратећа упутства за континуирану пловидбеност;

3) која није у супротности са подацима имаоца потврде о типу:

(б) Тач. 21.А.432 - 21.А.451 се не примењује на стандардне поправке;

(ц) Поправка се може класификовати као стандардна ако је у складу са *FAA AC 43-13*.“.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Бр. 1/0-01-0003/2014-0013

У Београду, 16. септембра 2014. године

Управни одбор

Председник

проф. др Зорана Михајловић